GAZETA LWOWSKA.

W Piątek **Nro. 118.** 15. Października 1819.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — C. K. Rząd kraiowy ogłosił poniższy uniwersał, względem zwołania Stanów Galicyyskich:

My Franciszek pierwszy, z Bożey łaski Cesarz Austryiacki, Król Węgierski, Czeski, Lombardyi i Wenecyi, Galicyi i Lodomeryi; Arcy-Xiąże Austryiacki; etc. etc.

Oświadczamy wszem w obec i każdemu z Naszych kochanych wiernych, tudzież wszystkim Poddanym, stanu Prałatów, Magnatów, Rycerstwa i Mieszczan, w Naszych Królestwach Galicyi i Lodomeryi wraz z Bukowiną, łaskę Naszą Cesarsko Królewską, uwiadomiaiąc ich ninieyszem nayłaskawiey, że z ważnych, i powszechnego dobra tyczących się powodów, uchwaliśmy zwołać Seym w pomienionych Królestwach, i wyznaczyć na to dzień dziewietnasty miesiąca Października, bieżącego roku tysiącznego ośmsetnego dziewietnastego.

Aby więc Seym ten pozyskał należyte postępowanie do pożądanego wzrostu tak tych Królestw, iako też powszechnego dobra Naszego, i mógł osiągnąć cel i koniec zamierzone, nakazuiemy przeto Naszym naywiernieyszym i nayposłusznieyszym Stanom Królestw Galicyi i Lodomeryi tudzież Bukowiny, wszem w obec i każdemu z osobna, stale i nayłaskawiey, by na dzień wyżey wyznaczony, a to wieczorem wprzód we Lwowie znaydowali się, poczem w dniu następuiącym z rana, w mieyscu, które Nasz rzeczonych Królestw Gubernator wyznaczy, pewnie i nieochybnie zebrali się, tamże propozycyy Seymowych i tego, co Naszem imieniem przełożyć każemy, w nayuniżeńszem posłuszeństwie wysłuchali, a przyiąwszy to wszystko do wiernych serc swoich, takie postanowienie uczynili, iakiego i Nasza, i całych Królestw Galicyi i Lodomeryi wraz z Bukowiną, i własna ich samych wymaga potrzeba, i iakie odpowiada Naszemu nayłaskawszemu zaufaniu, którego ninieyszem nowy im dowód daiemy.

A chociażby który z wiernych i nayposłusznieyszych Członków stanowych dla ważnych przeszkod na Seymie znaydować się nie mógł, wszelako w tym razie Obecni zupełną moc stanowienia mieć maią, a Nieobecni równie iak i obecni do dopełnienia tego wszystkiego maią bydź obowiązanymi. Nasze zas Królewskie miasto Lwów ma stosowną do Konstytucyi liczbę osób z dostateczném pełnomocnictwem na pomieniony Seym wysłać.

Dan w Naszem mieście Wiedniu dnia 30. Września w roku tysiącznym ośmsetnym dziewietnastym; Państw Naszych dwudziestym ósmym. (Podpisano) FRANCISZEK. (L. S.) Franciszek Hrabia Saurau, Naywyższy Kanclerz. Prokop Hrabia Lazanzky. Z Jego C. K. Apost. Mości własnego naywyższego rozkazu, Karol de Widmann.

Na wsparcie funduszów Zakonu Siostr miłosierdzia w Galicyi, weszły w Cyrkule Myślenickim składki następuiące, a mianowicie: Dekanat Myślenicki wniósł 59 ZR.; Dekanat Oświecimski, 72 ZR.; Dekanat Mogiłański, 114 ZR.; Dekanat Zywiecki, 30 ZR.; Dekanat Wadowicki, 42 ZR.; — daley Dominiia Rychwald 13 — Kozy, 16; — Dwory, 25 —, Polanka wielka 6 — Kańczuga, 5 ZR.; — niemniey Magistraty: Myślenicki 47 ZR. 23 kr.; Wadowicki, 36 ZR. 9 kr.; Skawiński, 2 ZR. 16 kr.; Zatorski, 50 ZR.; Zywiecki, 13 ZR.; Kentski, 35 ZR.; Lanckoroński, 5 ZR. 12 kr.; Bialski, 150 ZR.; — nakoniec W. Sroczyński, Dziedzic Luziny, i W. Konopka, Dziedzic Mogilan, po 10 ZR. Ludzkość tych Dawców na cel tak dobroczynny, podaie C. K. Rząd kraiowy do wiadomości publiczney.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

Gazeta Londyńska Kuryier z dnia 17go Września donosi: „Wczoray nadeszły tu (w 22. dniach) listy z Charlestownu, według których Zjednoczone Stany Ameryki północney zbroią się w wszelkim sposobie

na przypadek zerwania pokoiu z Hiszpaniią. We wszystkich portach przygotowuią okręty do służby, a we wszystkich gałęziach administracyynych, zawisłych od Ministeryiów woyny i marynarki, widać czynność nayweiększą. Zdanie publiczne zdaie się sprzyiać woynie; handel iest zatamowany, a Lud oddaie się naypochlebnieyszym nadzieiom lepszego położenia, w razie rzeczywistego wybuchnienia woyny.

Ameryka Hiszpańska

Powstańcy w Mexyku są liczuieyszymi, aniżeli od nieiakiego czasu sądzono. Posiadaią oni całe Prowincyie, do których woyska Królewskie przystąpić nie ważą się. Niedostatek broni tamuie postępy Patryiotów; lecz wkrótce mogą ią mieć dostatkiem. W Texas wzmaga się powstanie; mieszkańcy łączą się z wyborem woyska, przybyłego z Zjednoczonych Stanów, a Naczelnikiem swoim obrali Jenerała Bernardo. — Gazety Bruxelskie, odwołuiąc się do listu z Kurasao, datowanego pod dniem 1szym Sierpnia donoszą, że Admirał powstańców w Brion dniu 19stym Lipca wylądował do Kumany, stolicy Nowey Andaluzyi, i opanował to miasto ze wszystkiem, co zastał w porcie, a między innemi dwa okręty woienne Hiszpańskie. — Według listów z Hawanny, datowanych dnia 28go Lipca, a umieszczonych w gazetach północno-Amerykańskich, zbuntowali się Murzyni na wyspie Kubie, żądali wolności i nadania ziemi; a Wielkorządca wyspy zmuszonym był dogodzić ich żądaniu.

Hiszpaniia

Według gazet Paryzkich Król Jmć Hiszpański obsadził iuż Ministrowstwo, które wakowało po Margrabi de Casa Irujo, popadłym w niełaskę. Otrzymał ie Xiąże San Fernando. P. Salmon, który Ministrowstwem tem tymczasem zawiadował, przeznaczony iest iako Poseł do Drezna. Po Xięciu San Fernando obiął mieysce Prezesa Rady orderowey Hrabia Miranda, dotychczasowy W. Ochmistrz, ten zaś ostatni Urząd otrzymał Margrabia Ceraibo, assystuiący nowey Królowey z Drezna do Madrytu. — Don Caleja, Naczelnik woyska, uzbroionego w Kadyxie, przybył tam dnia 3go Września. — Gazeta Londyńska Morning Chronicle umieściła list z Walencyi, według którego 40 osób do więzienia w Murviedro wtrącono, ponieważ wiedzieć miały o układzie powstania. — Z Kadyxu donoszą, że żółta gorączka na wyspie Leonie w krótkim przeciągu czasu bardzo grassowała. Od dnia 1go do 20go Sierpnia umarło osób 105, wyzdrowiało 392, a zaraziło się na nowo 723; od dnia 20go Sierpnia, iako od czasu przerwania związków z okolicami niezarażonemi, włącznie do dnia 31go Sierpnia, umarło osób 345, wyzdrowiało 663, a liczba chorych narosła do 1313. Nędza klassy uboższey przyczynia się naywięcey do tak mnogiego zmierania. Tymczasem donoszą z Madrytu pod dniem 9tym Września, że dla obaw, z powodu zarazy tey pochodzić mogących, Król Jmć nie cofnął bynaymniey rozkazów względem wyprawy do Ameryki, i że owszem z końcem pomienionego miesiąca 7 do 8000 ludzi odpłynąć miało. Okręty maią złączyć się pod wyspami Kanaryyskiemi, i popłynąć ztamtąd do rzeki la Plata, ieżeli nie pokaże się zaraza między woyskiem.

Francyia.

Około 40 osób, umieszczonych przy Ministeryium woyny miało otrzymać uwiadomienie, że służba ich z dniem 1szym Października ustaie. — Dziennik Paryzki donosi z Strazburga, że od niedawnego czasu wiele rodzin Żydowskich z maiątkami swoiemi przybyło do Alzacyi i tam osiadło. Inny dziennik zapewnia, że bankier Żydowski Rothschild w Londynie wzbrania się przyymować wexle na owe miasta Niemieckie, gdzie Żydzi prześladowania doznawali, co utrudnia bardzo handel Angielski z Niemcami.

Niemcy.

Konstytucyia Wirtemberska, zasadzaiąca się na Reprezentacyi z mocy umowy, ukończona została dnia 23. Września. Stany Królestwa, zgromadziwszy się w Ludwigsburgu, podały Królowi Jmci adress, w którym oznaymione im postanowienie Królewskie względem proiektów do konstytucyi i względem proponowanych przez nie odmian i dodatków, iednomyślnie przyięły. Dnia 25go udał się Król Jmć do zamku Ludwigsburgskiego, gdzie nastąpiło uroczyste oddanie i wzaiemna wymiana konstytucyi, podpisaney przez Króla równie, iako i przez Członków Seymowych, przyczem Król Jmć miał mowę następuiącą: „Jaśnie Wielmożni, Wielebni, Szlachetni, kochani Wierni! Odbieracie ninieyszem Moie uroczyste potwierdzenie konstytucyi Królestwa, ułożoney przez wolne porozumienie się. Oby poważna ta chwila przyniosła błogosławieństwa Oyczyznie! I przyniesie ie, ieżeli duch umiarkowania, porządku i prawdy zarządzi iey uży-

ciem, ieżeli prawdziwa miłość Oyczyzny i rzetelny sposób myślenia obywatelski starać się będzie wykształcać to dobre, co w sobie zawiera i poprawiać niedoskonałości, które dzieli z każdem dziełem człowieka. Bez tego ducha, bez tego sposobu myślenia, wszystkie konstytucyie są tylko czczym kształtem. To przekonanie rządziło krokami Moiemi w ważney tey sprawie. Poznałem bardzo dobrze ważność czasu, w którym żyiemy. Nie ukrywałem przed sobą trudności, która zachodziła w tem, aby przez wolne zezwolenie pogodzić nayrozmaitsze widoki, życzenia i nadzieie, i iak w pomyślnym nawet przypadku, który Mnię wpośród Was wprowadza, każde tą drogą ustanowione prawo kardynalne koniecznię musi mieć w sobie nie iedną niedoskonałość, iakiey możnaby łatwiey uniknąć w dziele, pochodzącem z iedney tylko woli, z iednego wyobrażenia. Wszakże te względy ustąpiły zważeniu, że każda konstytucyia tak dalece tylko iest dobra, iak dalece Obywatela wiernem przywiązaniem do Monarchy swoiego, do Oyczyzny i do ustaw iey wiąże; że szanowanie zwyczaiów oyczystych zdolne iest naycelniey zrodzić to przywiązanie, które dodaie siły i odwagi do wszelkich natężeń, i że z niem połączona iest koniecznie także i gotowość do korzystania z nauk doświadczenia, na doskonalenie ustawów oyczystych. Chętnie więc ufam dobremu duchowi Ludu Moiego, że konstytucyia, wypływaiąca naycelniey z iego obyczaiów i narodowości, będzie dla Mnie nową rękoymią miłości porządku, prawności, i chętnego pełnienia wszelkich obowiązków obywatelskich. Odpowiedzieliście chwalebnie ufności, która Was do ważney tey sprawy powołała; daię Wam to świadectwo w obliczu Niemiec; Król Wasz, dziękuie Wam imieniem Oyczyzny. Dopełnione iest powołanie, dla którego byliście zgromadzeni, ale nie ogranicza Wasze czynności dla dzieła, które ustalić pomagaliście. Zwyczaynym zatrudnieniom Waszym powróceni, rozkrzewiaycie sprawiedliwe cenienie konstytucyi, które nie uchybi, ieżeli każdy nie tylko to, co w niey dla niego, lecz także i to, co w niey dla drugich iest szacownego, iako zysk dla Oyczyzny uznawać będzie. Taki sposób myślenia, wzniesienie się nad szczupły zakres szczegółowego interessu, rodzi ducha umiarkowania, porządku i rozumnego roztrząsania, przez którego to ducha — spodziewam się tego niezawodnie — Stany, które w niedługim czasie zgromadzić postanowiłem w obliczu Oyczyzny i całych Niemiec usprawiedliwią zaufanie, które także i w tey tak wielce ważniy sprawie pokładam w Wirtemberczykach Moich.“

Dziennik Rządowy Hessko-Darmsztadzki umieścił ogłoszenie Ministeryium W. Xiążęcego z dnia 17. Września, w którem oświadczono, że W. Xiąże przyrzeczenie swoie, iż w Maiu 1820 zgromadzi około siebie Stany, nie przed tym czasem, lecz za nadeyściem iego niezawodnie dopełni, tudzież że pierwey ieszcze w należnym czasie wydana będzie konstytucyia, iak tylko dozwolą stosunki iego ze *Związkiem Niemieckim*.

Z Darmsztadu donoszą pod dniem 22. Września: „Temi dniami zaszły aresztowania po różnych mieyscach Prowincyi Starkenburgskiey, a nawet i w rezydencyi tuteyszey; nie z tego może powodu, iżby miano otrzymać doniesienia ogólne o należeniu osób aresztowanych do iakowego taiemnego związku zakazanego, ale dla tego, że ciąży na nich wielkie i co do szczegółów zasadne podeyrzenie, iż stali się winnemi czynności buntowniczych i podżegania Ludu. Rząd tuteyszy, iako wyższa w Prowincyi Władza policyyna odda aresztowanych niezwłocznie do właściwego Sądu.“

Gazety Reńskie donoszą z Manheimu pod dniem 22. Września: „Przybyli tu z Weymaru obadwa bezpośredni Kommissarze, de Könneritz i Emmingshaus, z Sekretarzem, u którego znaydował się nieiaki Asmis, uczeń z Mechlenburga, tudzież Doktor Follenius, który przybył za nimi na słowo honoru. Między Asmisem, Folleniusem i Sandem ma nastąpić konfrontacyia, poczem los ostatniego wkrótce rozstrzygnąć się może. Nie wyzdrowiał ón ieszcze zupełnie, ale iuż nie iest niebezpiecznym.“

Z Hamburga d. 28. Września. — Właściciel i wydawca Dostrzega Niemieckiego, czyli Gazety Hanzeatyckiey ogłosił, że dziennik ten iego skończył się z numerem, wydanym dnia 24go b. m. i że mu nie dozwolono oznaymić przyczyny tego zaprzestania.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 9. Października. — Dnia wczorayszego wieczorem około godziny 7mey, ziechał do tuteyszey stolicy Nayiaśnieyszy Król Jegomość Wirtembergski. Jego C. K. Mość wysłał był naprzeciw tego Monarchy, dla przywitania Go, Jenerała-Adiutanta, Hrabiego Czerniszeffa i Adiutanta swego przybocznego, Pułkownika Gutakowskiego.

Ziechali tu także wczoray, Jego Królewicowska Mość, Xiąże Kumberland i JO. Xią

zę Antoni Radziwiłł, Namiestnik w W. X. Poznańskiem.

Przed kilka dniami przybyli tu: iadący z Wiednia do Petersburga, iako Poseł Dworu Cesarsko-Austryiackiego, Baron Lebzeltern, Jenerał Baron Blome, Poseł Duński i Jenerał Hrabia Beroldingen, Poseł Wirtembergski przy Dworze N. Pana.

Dnia 5. b. m. w godzinach rannych woyska wszelkiey broni zebrane tu na popisy iesienne, stanęły uszykowane w 5 liniiach na polach pod Wolą, w liczbie około 35,000 ludzi. Trzy pierwsze liniie zaięła w kolumnach piechota, a na lewem iey skrzydle artylleryia piesza; w 4tey i 5tey stała iazda, a na lewem iey skrzydle artylleryia konna. Jego Cesarzewicowska Mość W. Xiążę Konstanty, osobiście dowodził naczelnie. O godzinie wpół do 1otey Nayiaśnieyszy Cesarz i Król w mundurze Polskim Jeneralskim, otoczony nader świetnym orszakiem przybywszy na to mieysce, obiechał wszystkie liniie przy odgłosie bębnów, muzyki i potróynym okrzyku hura! Następnie, wszzstkie korpusy ciągnęły dwa razy krokiem podwóynym przed Nayiaśnieyszym Monarchą, pierwszy raz w odstępach plutonowych, drugi raz w kolumnach. Postawa, porządek i szykowność woysk powszechne wzbudzały zadziwienie. Wszystkie pola okryte były widzami płci oboiey i wszelkiego stanu, w poiazdach, konno i pieszo. Parada trwała przeszło cztery godzin. N. Pan raczył nayłaskawiey oświadczyć woysku swoie zadowolenie.

Dnia 6go b. m. Nayiaśnieyszy Pan raczył dać posłuchanie Senatowi i Ministrom Królestwa, których JW. Sobolewski, Minister Sekretarz Stanu przedstawił. N. Monarcha rozmawiał z niemi iak nayuprzeymiey.

Dnia 7go N. Pan był na mustrze całey zebraney iazdy, która rozmaite wykonała obroty; wieczorem zaś raczył zaszczycić bytnością swoią świetny bal u JO. Xiążęcia Namiestnika.

N. Pan zwiedzał w tych dniach w Towarzystwie Jego Cesarzewicowskiey Mości W. Xiążęcia Konstantego wszystkie gmachy i zakłady woyskowe, iako to: Zbroiownię, Koszary i te szczególniey budowy, które temi czasy, albo iuż stanęły, albo są bliskie ukończenia, a w liczbie ich nowe okazałe koszary na Nowem Mieście, przerobione z nabytego przez Rząd pałacu Xiążąt Sapiehów; nowe wygodne koszary stawiane obok zbroiowni za ogrodem pałacu Rządowego dla artylleryi konney, i obszerne z kilku dziedzińcami zabudowania w nabytym także przez Rząd domu Dangla przy ulicy Elektoralney, gdzie Kommissaryiat woyskowy iest przeniesiony. Wiadomo, iż koszary zbudowane ieszcze za panowania ś. p. Króla Stanisława Augusta, w różnych stronach miasta podług rysunków biegłego naówczas architekta, Maiora w korpusu inżynierów Zawadzkiego, do rzędu pierwszych w tym rodzaiu gmachów należą. Wszystkie te prawdziwie wspaniałe budowy zostały teraz znacznie rozszerzone i odświe świeżone, i zamykaią w sobie, a mianowicie wielki lazaret w Uiazdowie, to wszystko, cokolwiek zdrowie i wygoda żołnierza wymagaią. Trzeba widzieć te zabudowania woyskowe, począwszy od pałacu Kommissyi woyny, aby się przekonać o porządku i czystości, iakie wszędzie w oczy wpadaią i które nayłaskawszą pochwałę N. Pana ziednały tym zakładom, nad których pięknem i gustownem utrzymaniem i wydoskonaleniem we wszystkich szczegółach, czuwa bezprzestannie Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xiążę Konstanty.

Gazeta Warszawska z tey samey daty umieściła dalej poniższe Rozporządzenie N. Cesarza i Króla:

My Alexander Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski etc. etc. etc. — Zważywszy, iż zmiana w zwykłem dotąd prowadzenia spraw administracyynych w Królestwie Naszem Polskiem, z względu na krótkość czasu, iaki przepędzić w stolicy onegoż teraz będziemy mogli, tudzież z względu na mnogość zwyczaynych zatrudnień Naszych, mogłaby stać się szkodliwą dla dobra kraiu; postanowiliśmy i stanowiemy co następuie: Artykuł 1. Namiestnik Nasz w Królestwie Polskiem sprawować będzie w całey swey rozciągłości przez czas teraźnieyszego Naszego w temże Królestwie pobytu władzę, iaka mu służy podług pełnomocnictwa przez Nas onemuż wydanego pod datą 17. (29. Kwietnia) 1818 r. Art. 2. Wykonanie ninieyszego postanowienia Naszego, które w Dzienniku praw ma bydź umieszczonem, Namiestnikowi Naszemu polecamy. Dan w Warszawie dnia 22. Września (4. Października) 1819.

(Podpisano) Alexander.

Od dnia 22. do 28. Wrześn. r. b. przedawano na targach w Warszawie i na Pradze; korzec pszenicy po 18 do 29 ZP.; Żyta, po 14 do 17 ZP.; Jęczmienia, po 10 do 15 ZP.; Owsa, po 8 do 11 ZP.; Grochu, po 12 do 15 ZP.
